

Nieuwe trend: brandweerkazernes sluiten?

De brandweerpost Oene in Gelderland kwam niet voor op onze lijst van met sluiting bedreigde kazernes (zie bijlage). Ook die van Epe niet. Wij dachten dat het college van burgemeester en wethouders van Epe de zorg voor de veiligheid van burgers in dit gebied goed en binnen de wettelijke normen geregeld had. Niets is minder waar want een paar weken geleden bleek plotseling dat de brandweerpost Oene moet sluiten. Ons landelijk onderzoek van dit jaar gaf aan dat er sinds 1995 ca. 50 kazernes gesloten zijn en ca. 50 met sluiting bedreigd werden. Totaal dus zo'n 10 % van alle Nederlandse brandweerkazernes! De veiligheid van honderdduizenden burgers blijkt hierdoor verlaagd te zijn.

Telkens opnieuw wordt de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV) bevestigd in haar onderzoek van eerder dit jaar en de gesignaleerde trend van sluitingen van vrijwilligersposten. Alleen al in de cluster EVA (Epe, Voorst en Apeldoorn), één van de zes clusters in de Veiligheidsregio Noord Oost Gelderland (VNOG), worden ca. 10 van de 20 brandweerposten met sluiting bedreigd. De kazernes Oene en Epe moeten dicht om een gat in de begroting te dichten van ca. € 100.000,= omdat er een ambulancepost zou moeten komen. Daarvoor komt één kazerne in de plaats waardoor de opkomsttijden voor de burgers dramatisch oplopen en de kwalificatie "onvoldoende/slecht" krijgt. Bovendien moet de complete bezetting van de brandweerpost Oene opstappen. Daarbij komt nog eens dat ook de brandweezorg in de dorpen en buurtschappen van eigen én omliggende gemeenten bij grotere branden en hulpverleningen aanmerkelijk verslechtert.

Dan hebben wij het ook nog niet over de behandeling van de betrokken Brandweer Vrijwilligers uit Epe en Oene. Deze werden twee weken geleden pas geïnformeerd. Onvoorstelbaar in een tijd waar het vrijwilligerschap hoog in het vaandel van gemeenten en Rijk staat. Dat is niet meer van deze tijd en roept het beeld op van de jaren '30 van de vorige eeuw. Daarbij komt dat de gemeenteraad van Epe niet volledig is geïnformeerd. Binnen enkele maanden komt er wetgeving dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de opkomsttijden gaat bepalen. Het zou zomaar kunnen dat straks een gesloten kazerne weer open moet. Dat had volgens de VBV tenminste vermeld moeten worden en zet daarmee het voornemen van het college van b&w op losse schroeven. Tot slot : in de zuidelijke buurregio heeft men een uitstekende oplossing bedacht (al jaren geleden) voor de acute spoedeisende geneeskundige zorg. Daar worden brandweerposten voorzien van een AED en krijgen de Brandweer Vrijwilligers ook de taak om bij falen van hart en hersenen als voorpost voor de ambulance te functioneren. In bijvoorbeeld Ede redt men er jaarlijks vele levens mee. Waarom niet hierover nagedacht in plaats van twee onvergelykbare grootheden als veiligheids- en gezondheidszorg tegenover elkaar uit te spelen?

Wij roepen de gemeenteraad van Epe op om het gedeelte over de Brandweer uit de Meerjarenbegroting niet goed te keuren maar

- a) met elkaar te bezien of er betere alternatieven zijn voor de veiligheid van de burgers, bedrijven, dorpen, buurtschappen en
- b) dit samen met alle betrokken Brandweer Vrijwilligers van Epe te ontwikkelen. De VBV wil hier graag aan meewerken.

Opvallend is dat dit niet het enige heikele punt is voor Brandweer Vrijwilligers in deze veiligheidsregio. Men wil een nieuw regionaal onderzoek naar kazernespreiding en opkomsttijden. Hiervoor komen voorstellen naar de colleges van de verschillende gemeenten. Het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio VNOG beslist hier donderdag 6 november over. Onze Vakvereniging heeft hierover een brief gestuurd en gevraagd dit voorstel te verdagen omdat er twee verschillende kazernespreidingsmodellen zijn die verschillende uitlagen kunnen geven. Bij het ene model moet een kazerne dicht en in het andere model moet de kazerne open blijven. De VNOG heeft een van deze twee modellen gekozen zonder dat het bestuur inzichtelijk is gemaakt wat de consequenties zijn van deze keuze. Verder vindt de VBV dat dit nu een mooi moment is om namens de 1500 Brandweer Vrijwilligers in de ca. 60 brandweerposten de belangen te gaan vertegenwoordigen. Immers het dekkingsplan gaat nu juist over alle brandweerposten die bemenst worden met Brandweer Vrijwilligers. Mogen zij dan hierbij, en bij vele andere onderwerpen die hen (in)direct aangaan, betrokken worden? Aan de noordkant van deze Veiligheidsregio ligt de regio IJsselland waar dit jaar de 700 Brandweer Vrijwilligers van de burgemeesters een positie in de hebben gekregen.

Even naar het zuiden kijken en ook nog naar het noorden, zouden wij zeggen en je hebt 1500 gepassioneerde en gemotiveerde Brandweer Vrijwilligers die bij nacht en ontij gereed staan om de burger hulp te verlenen, voor de verdere toekomst behouden.

Tot slot vraagt de VBV zich af welke plannen er nog meer in deze veiligheidsregio op de plank liggen. Wij zijn benieuwd.

brandweer

Vakvereniging
Brandweer Vrijwilligers

vrijwilligers

Leusden : 6 november 2008
Dossier : Sluitingen Brandweerposten en Opkomsttijden
Woordvoerder : Cees van Beek, voorzitter VBV
E-mailadres : info@brandweervrijwilligers.nl
Telefoon : 06-17406456
Website : www.brandweervrijwilligers.nl

BIJLAGE: EINDVERSLAG VBV VERKENNEND ONDERZOEK NAAR SLUITING BRANDWEERPOSTEN SEPTEMBER 2008

In ca. 95 % van alle gemeenten wordt de 1ste uitruk voor spoedeisende noodhulp aan burgers en bedrijven verzorgd door Brandweer Vrijwilligers (ca. 22.000) vanuit brandweerposten. In de andere 5 % van de gemeenten wordt de 1ste uitruk naar de burger verleend door gekazerneerde beroepscollega's (ca. 5.000) in 24-uursdienst.

Aanleiding

In de loop van 2007 kwamen er vanuit het land zeer verontrustende berichten bij de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV) binnen over massale postsluitingen. Eerder was er weleens sprake van sluiting van een enkele post per gemeente (herindeling) echter in de loop van 2007 werd duidelijk dat er wellicht een andere ontwikkeling gaande moest zijn. Concreet waren het de gevallen in de gemeenten Zaanstad en Terneuzen die aanleiding tot die grote zorgen gaven.

De voorstellen van de colleges van Burgemeester en Wethouders van Zaanstad om 12 vrijwilligerskazernes in één klap te sluiten, die van het college van Terneuzen om minimaal 3-5 kazernes op slot te doen en respectievelijk 2 en 1 kazerne(s) met beroepscollega's in 24-uursdienst terug te plaatsen, waren voor het bestuur van de VBV aanleiding om een verkennend onderzoek uit te voeren. "Is hier sprake van een trend of zijn dit twee op zichzelf staande gevallen?"

Webenquête

Goede raad was duur. "Hoe pak je, als jonge Vakvereniging, nu zo iets aan?" was de vraag. Het bestuur heeft gekozen voor een webenquête onder de toenmalige leden van de VBV (ca. 4000). De enquête wilde inzicht krijgen in het aantal gesloten brandweerposten en die brandweerposten die met sluiting bedreigd werden, of waren. De respons was hoog echter onvolledig op de verdiepende vragen naar de reden van sluiting en het onvermijdelijke oplopen van de opkomsttijden in die gebieden waar een brandweerpost gesloten is, of zou worden. Besloten is toen alleen verder te gaan met de getallen van (voorgenomen) sluitingen en geen verder onderzoek te doen naar de achtergronden ervan.

Resultaten

De resultaten logen er niet om. Er zijn ongeveer 50 brandweerposten sinds 1995 en ca. 40 worden nog bedreigd met sluiting, of zijn bedreigd geweest. De spreiding lijkt landelijk, echter er is een piek in de provincie Noord Holland en Zeeland. Overigens zijn in deze laatste provincie, waar provinciegrenzen precies samenvallen met die van veiligheidsregio, zijn ca. 10 brandweerposten van de ongeveer 68 in het afgelopen jaren bedreigd met sluiting.

CBS

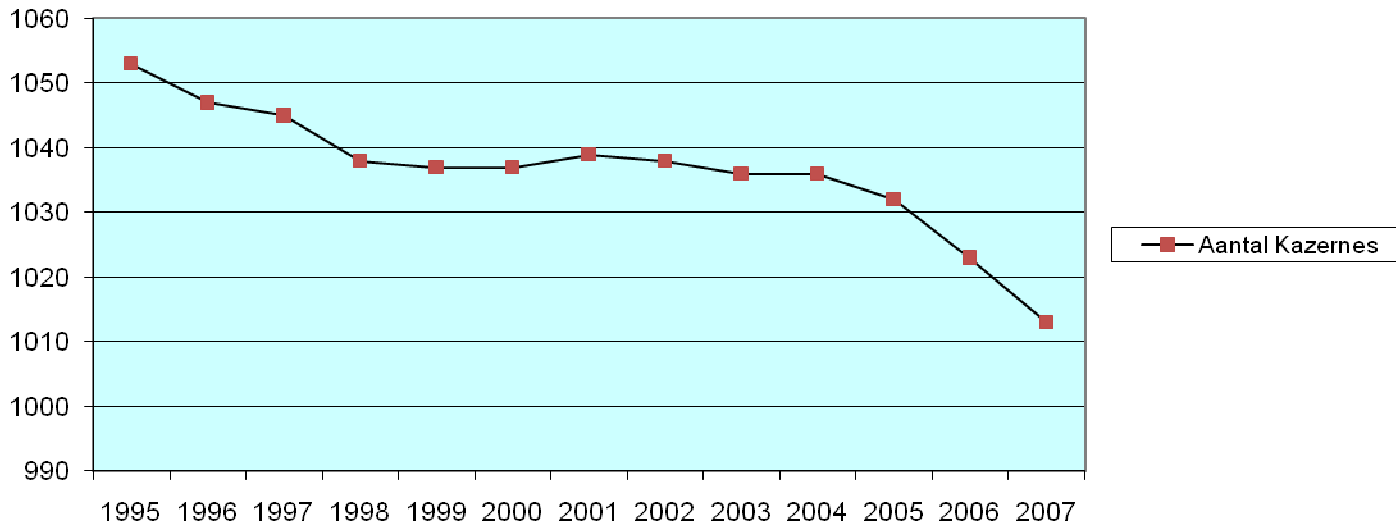
De getallen van een webenquête zijn getoetst aan de statistieken van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Er waren 1053 brandweerposten per 1 januari 1995 en 1013 per 1 januari 2007. Deze getallen zijn een optelsom van getallen van openingen van nieuwe brandweerposten en sluitingen van andere. Het getal van sluitingen ligt, naar alle waarschijnlijkheid, hoger dan de CBS-statistieken weergeven.

Conclusie

De conclusie van dit inventariserende onderzoek oogt verontrustend. Een daling van ca. 5 % van het aantal posten in ca. 10 jaar en nog eens ca. 4 % die bedreigd wordt, of is geweest. Daarbij komt dat 40 % van de daling in de laatste 2 jaar (19 brandweerposten) heeft plaatsgevonden. De consequenties voor de lokale brandweezorg (opkomsttijden) en de rampenbestrijding (bezettingen van brandweercompagnieën) zijn niet in kaart gebracht, echter deze kunnen niet anders dan ernstig zijn. Dit klemt temeer omdat het onbekend is welke sluitingsplannen er nog meer "op de plank" liggen.

BIJLAGE CBS GETALLEN EN NAMENLIJST VAN GESLOTEN EN BEDREIGDE BRANDWEERPOSTEN SEPTEMBER 2008

Aantal gesloten Brandweerposten op basis van CBS-gegevens

Gesloten	Gesloten	Bedreigd (geweest)	Bedreigd (geweest)
Berkouwde	Geulen	Olderberkkoop	Lonneker
Moerkapelle	Kamperzeedijk	Goudswaard,	Huiberger
Molenschot	Berg en Terblijt	Muiderberg	Ossendrecht
Hoorn-Noord	Rossum	Zuiddorpe	Berkum
West-Zaan-Zuid	Heerewaarden	Sluiskil	Nieuw Ballinger
West-Zaan-Noord	Kerkdriel	Overzande	Kruisland
Krommeniedijk	Midwolda	Zaamslag	Kuinre
Koog aan de Zaan	Zwolle-zuid	Aerdenhout	Hoogerheide
Wijdenes	Oterleek	'sHeer Arendskerke	Maasbree
Schellinghout	Driehuizen	Diever	Baarlo
Zwanenburg	Schermerhorn	Den Hout	Schoonoord
Hekendorp	Leens	Risdam	Welsum
't Zandt	Austerlitz	Grote Waal	Wesepe
Tiel-Noord	Wijk aan Zee	Halsteren	Kerkwerpe
Dalen	Enschede Oost	Berkhout	Kadzand
Wagenberg	Enschede West	Averhorn	Schoondijke
Hoge Zwaluwen	Enschede Zuid	Linschoten	Appelscha
Vreeland	Nijeveen	Hoogwoud	Scherpenzeel
Den Dungen	Westerhoven	Soesterberg	Spanbroek
Polsbroek	Oosteind	Nieuw Vennep	Korendijk
Lopikerkapel	Steenoven	Lisserbroek	Nieuw Beijerland
Riethoven	Egmond a/d Hoef	Edam/Volendam	of Zuid Beijerland
De Hoven	Opperdoes	Anjum	Kollum
Vogelenzang	Hindeloopen		
Stedum	Westenholte		Almkerk

Disclaimer: de VBV heeft haar uiterste best gedaan om een zo getrouw mogelijk beeld neer te zetten van de door het land aangeleverde gegevens (veldwerk). Dit betekent echter geen garanties op een foutloze weergave van de namen van de brandweerposten en/of de categorisering ervan. Desondanks heeft de VBV de opvatting dat er een reëel beeld geschetst wordt, ondersteunt door de gegevens van het CBS. Onafhankelijk en diepgaander onderzoek naar de ernst van de signaleerde trend en de achtergronden moet uitwijzen of hier sprake is van een topje van een ijsberg.